

SVAZKOVÁ ŠKOLA V PŘEDKLÁŠTEŘÍ V OTÁZKÁCH A ODPOVĚDÍCH

Miriam Jedličková, Vladimír Vecheta v rozhoru s Radomírem Pavlíčkem a Petrou Bendovou

Doba malotřídek v každé obci již před více jak půlstoletím odezněla. Obří spádové školy v městech a střediskových obcích, které půlstoletí vzdělávací proces základního školství držely pod kontrolou, však dnes přestávají dostačovat. Dilem pro nárůst kvalitativních a provozních požadavků na školství, dilem zvýšenou mobilitou rodin a samozřejmě díky dosud narůstající demografické křivce.

Zastánci staršího modelu malých škol na vesnicích vidí řešení problému právě v obnovení provozu těchto bývalých. Proč to není možné nebo rozumné?

Těžko se můžu vyjadřovat ke strategii školství v 70. a 80. letech minulého století a hodnotit ji. Faktem však je, že došlo k totální likvidaci škol v menších obcích a odlivu žáků do několika obřích škol v regionu. Já sám jsem ještě absolvoval první čtyři ročníky v malé škole v Lomničce. Zánikem takovýchto škol došlo i k odcizení dětí z vesnické komunity. A návrat? Pojďme se projít po regionu a zapátrat. Některé z budov již nestojí, ty, které měly větší štěstí, jsou přebudovány na mateřské školky nebo byty a těch několik málo, které zůstaly bez využití (vím o dvou), jsou v havarijním stavu. Takže by stejně muselo dojít k novým stavbám na zelené louce a nevím, zda by takovouto investici jednotlivé malé obce ustály.

Svazková škola vzniká jako model řešení školství především z ekonomických důvodů. Má ještě i jiné výhody? A důvody?

Svazkové školství není tak novou myšlenkou, v ČR už bezmála dvacet let funguje několik škol. A například na Šumperku došlo k záchraně malých škol, které se spojily ve společný celek, vytvořily silný objekt, který může konkurovat kvalitou vzdělávání právě těm obřím školám ve městech.

A co říká školský zákon? Základní školství musí zajistit obec. A to i ta nejmenší. Buď vlastní školou, nebo dohodou s jinou obcí či společným postupem. Tolik školský zákon, který každé vedení obcí dobře zná. Systém s dohodou máme vyzkoušený, bohužel každá dohoda se dá zrušit, a tak se tomu i stalo v minulých letech. Nelze se tedy stoprocentně spolehnout na vlastnictví školního zařízení jednou obcí, pouze společný postup jednotlivých obcí garantuje i do budoucnosti místa v ZŠ dle předem dohodnutých parametrů a finančního zapojení obcí.

Kdo byl podněcovatelem vzniku projektu svazkové školy?

Důležitým podnětem bylo vypovězení školských obvodů městem Tišnov okolním obcím, které historicky využívaly školní zařízení ve městě. Chápu vedení města, jehož prioritou je zajistit školní docházku především pro vlastní děti. V tišnovských školách je z celkového počtu 1 400 žáků skoro polovina dojíždějících. Pro to jsme byli my, zástupci menších obcí nevlastnících plnohodnotné školské zařízení, nuceni zvolit cestu společného postupu.

DSO Tišnovsko zahrnuje velké množství obcí, školské projekty (2 MŠ, ZŠ) jsou ale specificky určené (dostupné) jen

pro část z nich. Jak je řešeno spolufinancování a zapojení obcí DSO?

DSO Tišnovsko má v současnosti 49 členských obcí a jsme jedním z největších multifunkčních svazků v rámci ČR. Máme spoustu projektů, ve kterých jsou zapojeny různé obce. Školství a jeho financování je však specifický problém, proto byly vytvořeny v rámci stanov svazku konkrétní parametry o odpovědnosti zapojených obcí. Vyzkoušeli jsme si tento systém u svazkové MŠ Venkov v Železném, na investičním i provozním financování se podílí pouze šest zapojených obcí, Bukovice, Rohozec, Hluboké Dvory, Unín, Šerkovice a Železné. V loňském roce u příležitosti otevření dalšího pracoviště ve Vsechovicích přistoupily také obce Vsechovice a Skalička. Zjednodušeně řečeno, jiné než výše jmenované obce nesmí být provozem zatíženy.

Pro Tišnovsko byla vždy typická spádovost školství i zaměstnání do města. Svazková škola ale vzniká vně. Jaké to má důvody?

Samozřejmě první myšlenka směřovala ke třetí škole přímo ve městě. Bohužel se však nepodařilo najít vhodný pozemek, který by výstavbu nové školy ve zmíněných parametrech umožňoval.

Nová svazková škola vyroste „na zelené louce“ jako novostavba. Nehodila se pro adaptaci za tímto účelem některá již stávající budova?

Toto jsme projednávali při možnostech rozšíření školních kapacit. Nabízela se budova bývalé školy na Riegrově ulici v Tišnově, nejdříve by však bylo nutno někde přestěhovat současné uživatele a pak budovu kompletně zrekonstruovat. A stejně by se kvůli nedostatku okolního prostoru nevyřešily další doprovodné služby – stravovací provoz, tělocvična, hřiště.

Posun finální lokality plánované školy do Předklášteří ovlivní i její regionální dosah. Myslelo se při tomto rozhodování i na tento aspekt?

Jedna z variant umístění nové školy byla také vedle areálu firmy Vitar, blízko Železného, ale přitom na současném katastru města Tišnov. Lokalita byla už natolik vzdálená a naprosto mimo centrum města, že se bohužel nedá mluvit o „škole v Tišnově“. Při dalších jednáních však prioritu dostala varianta v Předklášteří, důvodů bylo několik: Dobrá dostupnost, obecní pozemek, relativně rychlá změna územního plánu ze zastavitelné plochy pro venkovské bydlení na občanskou vybavenost. Dnes už máme toto za sebou. Pro obec představuje nová škola přínos zejména v doplnění 1. stupně ZŠ, což bude jistě pro naše žáky komfortnější než dojíždění do Tišnova. Stávající škola také nabídne prostor pro volnočasové aktivity a kroužky. Plusem je existence sportovních zařízení a nové haly a možné prostory pro další rozvoj. Předklášteří má i dobrou občanskou vybavenost, roli hrála i blízkost Tišnova. Plánujeme také bezpečnou přepravu žáků z Tišnova, kam dnes dojíždí, o cca kilometr dál do nové školy.

Prof. Petr Pelčák a jeho vítězný návrh podoby školy.

Foto: DSO Tišnovsko

Jaké zdroje financí se na projektu, výstavbě a budoucím provozu školy budou podílet?

Hlavním zdrojem financování je dotační titul Ministerstva školství „Prstenec“. Základním parametrem je škola pro minimálně 540 žáků, dotace je ve výši 85 % a v minulém období takto bylo podpořeno šest nových svazkových škol v okolí Prahy. V další výzvě tohoto titulu budou podpořeny dva nejproblémovější regiony v Jihomoravském kraji, a to Tišnovsko a Slavkovsko. Dále jednáme o možné podpoře ze strany Jihomoravského kraje, a i tak zůstává částka cca 100 mil. Kč, na kterou svazek obcí Tišnovsko bude muset vzít úvěr na dobu deset roků, popř. zvolit jiné financování. Úvěr by byl splácen jednak z příspěvku zapojených obcí a také z platby státu na jednoho žáka.

Otevření školy se předpokládá do pěti let. Nehrozí, že aktuální potřeba školských kapacit už bude za pět let za zenitem?

Projekt nové školy řešíme několik roků. Z demografických zdrojů a také z výhledů územních plánů jednotlivých zapojených obcí je patrné, že nás příliv nových obyvatel do regionu jen tak nemine. Dnes už se kritická situace projevuje v předškolních zařízeních, ta stávající jsou naplněna ze sta procent, a musí další zájemce odmítat. Mám spíš obavu, že problém s nedostatečnou kapacitou základních škol nás dostihne dříve, než bude nová škola stát. I proto jsme několikrát navštívili obdobné stavby ve Středočeském kraji, tam již takováto situace nastala, dočasné učebny jsou zřizovány v různých prostorách, tělocvičnách, kulturních domech a podobně. Výjimkou není také převážení dětí několik desítek kilometrů nebo částečný směnný provoz. Výstavbu takovéto školy po skoro padesáti letech si náš region určitě zaslouží.

Disponuje region dostatečným počtem pedagogických a odborných kapacit, které na tuto školu nastoupí? Nehrozí kanibalizace pedagogů mezi školami? Nebo naopak absence kvalitních pracovníků?

Už teď se začínáme bavit o personálním zabezpečení provozu školy. Primárně bychom rádi zajistili odborníka ze školství, který by se účastnil celého procesu vzniku školy. Nemyslím si, že takto pojatá moderní škola bude strádat nízkou kvalitou výuky nebo nedostatkem pracovníků. Máme dostatek času na informovanost v pedagogických kruzích nebo na vysokých školách. A jestli náš projekt zaujme odborníky z jiných škol? Ale to je přece běžná migrace zaměstnanců, se kterou se setkáváme ve všech oborech.

Problém školství je časový. Lze předpokládat, že momentální tlak demografického růstu poleví a v dohledném časovém horizontu se překlopí do poklesu...

Praktická rada, zajděte se podívat do stávajících tišnovských škol. Přeplněné k prasknutí, učí se, kde se dá, velké počty žáků v jednotlivých třídách. Přitom trend, který doporučuje MŠMT, je zcela obrácený. V rámci zkvalitnění výuky je třeba snižovat počet žáků ve třídě, pracovat s kmenovými a odbornými učebnami. I proto jednáme s městem Tišnov jako zřizovatelem dvou škol o možnosti snížení kapacit v těchto zařízeních. Tři školy se v oblasti, která má asi 18 tisíc obyvatel, určitě uplatní.

VERNISÁŽ ARCHITEKTONICKÉ STUDIE

Ve středu 15. 2. v prostorech sálu obecního úřadu v Předklášteří proběhla vernisáž architektonické studie „Svazková ZŠ VENKOV“ za přítomnosti významných hostů, zástupců renomovaných architektonických ateliérů, zástupců obcí zapojených do výstavby svazkové školy a jiných účastníků. Výstavu pěti oceněných návrhů architektonicko-urbanistické soutěže zahájila starostka obce Předklášteří MgA. Petra Bendová, promluvil také předseda dobrovolného svazku obcí Tišnovsko Radomír Pavlíček a Mgr. Jan Sedláček z advokátní kanceláře, která společně s firmou Refuel s. r. o. tuto architektonickou soutěž organizovala a administrovala. Otevření výstavy návrhů přišla podpořit Ing. Věra Kovářová, 1. místopředsdkyně Poslanecké sněmovny ČR, která zdůraznila nutnost a potřebu podpory státu pro výstavbu nových škol v regionech, které to nutně vyžadují.

Po zahájení výstavy byly přítomným návštěvníkům a hostům prezentovány finální tři návrhy, a to autoři z ateliéru BY architects, spol. s r. o., kteří se umístili na 3. místě, Atelier bod architekti, s. r. o., z 2. místa a konečně i vítězové této soutěže o návrh Pelčák a partner architekti, s. r. o. Nádherný hudební zážitek připravili kytarista a skladatel Mgr. Petr Vít, profesor brněnské konzervatoře a umělecký ředitel festivalů Iberica v doprovodu jazzového hudebníka doc. MgA. Viléma Spilky z Janáčkovy akademie múzických umění Brno. Občerstvení a obsluhu prostřednictvím skvělé práce pedagogů a studentů zajistila SOŠ FORTIKA z Lomnice u Tišnova. Děkujeme všem hostům, návštěvníkům i zájemcům o tento projekt, kteří dorazili. Současně děkujeme také všem ateliérům, které se rozhodly přispět svým talentem na dobrou věc a vytvářely dílo nejen pro naše děti, ale i další generace.

Výstavu pod záštitou dobrovolného svazku obcí Tišnovsko a ve spolupráci s obcí Předklášteří můžete osobně vidět v prostorech sálu OÚ Předklášteří na nám. 5. května 1390, od 15. 2. do 15. 3. 2023, každé po, st od 9.00 do 17.00, dále út, čt 9.00 až 15.00 a pátky od 9.00 do 13.00 hod. Jste vítáni.

jihomoravský kraj

Studie stavby svazkové
ZŠ VENKOV v Předklášteří

Dotační program Podpora rozvoje venkova
Jihomoravského kraje pro rok 2022

Akce spolufinancována
Jihomoravským krajem

